

Tommy Wieringa over Boeli van Leeuwen:

‘Ik wist niet dat de Nederlandse taal zó mooi kon zijn’

door Ana van Leeuwen

Zijn dochters Hazel en Zoë zijn net kleine, blonde engeltjes. Tengere meisjes met zachte krullen. Drie en vijf jaar oud. Ze lijken niet echt op vader Tommy of op moeder Channa. Als ze tijdens ons interview op het zeeterras van het Avila Hotel een soort dansje voor hun papa opvoeren is hij afgeleid. Behoorlijk afgeleid. “Dag meisjes Wieringa”, zegt hij blij, half fluisterend. Trotse ogen. Hij wil opstaan en ze aanraken maar hij blijft zitten. Als kort daarna Channa in een korte broek voorbij paradeert is Tommy Wieringa (47) weer afgeleid en lijkt hij plotseling heel erg verliefd op zijn echtgenote sinds vijf jaar, die in Nederland mensenrechtenadvocaat is bij een groot kantoor. “Mooie benen, hè?”

Wieringa kreeg van Avilamanager/mede-aandeelhouder Paul Kok een strohoed cadeau als blijk van waardering voor de anderhalf uur durende lezing waarin hij inging op de waardering voor en invloeden van de Colombiaanse schrijver en Nobelprijswinnaar Gabriel Garcia Márquez en de Curaçaose schrijver Boeli van Leeuwen die, evenals Wieringa, winnaar is van de Nederlandse literaire Bordewijkprijs. Hij werd daarbij begeleid door de Curaçaose pianist/componist Wim Status Muller die voor deze gelegenheid onder meer de wals speelde die hij ter gelegenheid van de 75e verjaardag van Van Leeuwen in 1997 voor hem schreef. De superlatieven over het werk van Van Leeuwen stak Wieringa eerder, in oktober 2007 – toen Boeli 85 jaar werd en er een feestelijke lezingencyclus aan zijn leven en oeuvre gewijd werd – niet onder stoelen of banken. De liefde en fascinatie voor de Curaçaose schrijver/jurist – die altijd een strohoed op had, zijn *trademark* – lijken te groeien. “Ik wist niet dat de Nederlandse taal zó mooi kon zijn tot ik zijn werk las. Ik heb gehuild bij het verhaal ‘The rest is silence.’ Wieringa, die zegt zich op Curaçao meer thuis te voelen dan in het ‘overgereguleerde, verstikkende, overgeorganiseerde Nederland waar burgers zo’n beetje al hun privacy kwijt zijn’, zou graag een tijd op dit eiland willen wonen. Hij denkt dat zijn vrouw hier echter niet gemakkelijk aan de bak komt dus gaat dat nu niet door.

Wieringa's uitverkochte lezing, vorige week in de Belle Alliance van het Avila, ging vooral over zijn mooie jeugd op Aruba, waar hij meer dan lyrisch over is, en over zijn ouders. En dan met name over zijn toen nog jonge, langharige moeder. "Pas bij het zien van beelden, realiseerde ik me dat ik als jongetje waarschijnlijk verliefd op haar was, ze was zo mooi", zei Wieringa tijdens de lezing bij het tonen van een foto van zijn moeder in bikini op een Arubaans strand. Zoontje Tommy is ook te zien op een van die foto's: een magere, blonde, verlegen jongen. Schattig. "Toen had ik nog wel haar, ik hoop dat u me herkent." Blonde krullen, net als zijn dochtertjes nu. Wieringa zegt op 47-jarige leeftijd vaak over het ouder worden en zijn eigen sterfelijkheid na te denken. With a little help from his friend Boeli uit Curaçao. "Ik weet heel goed hoe hij dacht over de gebreken die ouderdom met zich meebrengt. Hij schreef en sprak er vaak over en over de dreiging van de naderende dood. Natuurlijk besef ik dat ik misschien niet zo heel veel tijd meer heb en dat ik de middelbare leeftijd heb bereikt. Ik moet produceren, het moet eruit. Er zitten nog een paar goede verhalen in me."

Vragen, later, over de 'verliefdheid' toen op zijn nu zieke moeder vallen helemaal niet goed bij Wieringa. Alle kleine jongens hebben toch een *crush* op hun moeder? Hun eerste seksuele referentiekader in feite, redeneert hij. Dat moeder Wieringa aantrekkelijk was en er verhoudingen op nahield weet hij wel, zo vertelde Wieringa tijdens zijn lezing op Curaçao. Daarover tijdens het interview niets meer vragen, alsjeblieft.

Overigens ligt er nóg een onderwerp behoorlijk gevoelig bij Tommy: auteur Arnon Grunberg, die al jaren in New York woont en die misschien wel de enige Nederlandse schrijver is die qua talent, kwaliteit en leeftijd met Wieringa vergeleken wordt. Hij kent hem niet persoonlijk, las 'wat van zijn werk'. Een heel goede schrijver, dat wel, maar een moeilijke man, aldus Wieringa, die kritisch is over de polemiek die Grunberg had met de schrijver A.F.Th. van der Heijden. Meer over Grunberg zul je hem niet horen zeggen. Wieringa reageert ietwat gepikeerd als hem gevraagd wordt of hij misschien wat jaloers is op de stijl en het succes van Grunberg. Hij blijft gelukkig zitten.

Wieringa is ook geen *easy going type*. Quasi speels soms, een beetje een egotripper. Vooral geen afleidingen dus. Hij gelooft overigens niet dat 'alle schrijvers een beetje gestoord of vreemd zijn'. "Nee, ik zelf ben heel saai

eigenlijk. Een soort ambtenarenmentaliteit is dat. Slapen, opstaan en aan het werk, op gezette tijden werken, niets vreemds of excentrieks, bij mij niet althans, saai eigenlijk.”

En dan was er ook het ernstige ongeluk op Aruba, dat Wieringa als jongetje van negen vloerde en zijn dromen stal. “Toen ik mijn vrijheid voor de buurkinderen op mijn fietsje aan het etaleren was, reed er een Toyota pick-up over me heen.” Dat leverde hem een ernstige heupfractuur op en het abrupte einde van het verblijf van het jonge gezin Wieringa op Aruba, waar Tommy van zijn tweede tot negende gewoond heeft. Zijn leven zou daarna nooit meer hetzelfde zijn. Hij moest, praktisch helemaal in het gips verpakt naar Nederland terugkeren en heel lang in het ziekenhuis blijven en revalideren, niet wetende of hij ooit weer goed zou kunnen lopen. Hardhandig zijn jongensdroom verlatende. Zijn ouders gingen vlak daarna uit elkaar. Eigenlijk een beetje het begin van een moeilijk, soms pijnlijk ontheemdingsproces. Zijn vader, nu halverwege de zeventig, maakt het goed en het contact met hem, zo benadrukt Wieringa, is voor hem erg belangrijk. “Deze man is een grote grappenmaker en komt met werkelijk alles weg, ongelooflijk. Ik wou dat ik dat kon.”

En dan het grote moment van de exodus uit de tropen. De tropen die hem altijd zouden blijven achtervolgen. In positieve en negatieve zin: inspiratie en eenzaamheid, warmte en een dubbelleven. “Ja, ik ben toen door mijn eigen stomme schuld uit het paradijs verbannen. Jammer.” Een ander paradijs zou hij nooit meer vinden, ook niet op Aruba, waar hij jaren later naar terugkeerde. Die romantische droom, de illusie waren niet meer. Hij was het eiland en zijn ouderlijk huis letterlijk en figuurlijk ontgroeid.

Aruba is ontrouw aan zijn herinnering, zo verwoordt hij dat in het verhaal ‘Paradera 85’. De droom spatte uiteen. Curaçao nam merkwaardig genoeg de emotionele rol van Aruba feitelijk over. Hij kwam in de jaren negentig als twintiger naar Willemstad, waar hij een bestaan wilde opbouwen. Dat werd vooral een liefdesavontuur met de mooie, lokale Anita, drugsdealers en deals, zijn nieuwe baan als ‘financieel deskundige’ bij een offshorebedrijf, waiter bij een lokale kroeg en zijn vlucht uiteindelijk vlak voor een inval van een bekende accountantsfirma bij dat offshorebedrijf. Op Curaçao begon Wieringa toen ook met de eerste exercities om ‘serieus te schrijven’. Een nieuwe droom was geboren. Misschien ging dat in het begin zeker niet best, maar het proces, dat

niet meer te stoppen was, was begonnen en later kwam daar ook de grote liefde voor Van Leeuwen en zijn werk bij. Deze auteur is een 'literaire vader' van Wieringa geworden. Curaçao is geworden tot tweede keuze paradijs – na de 'verbanning' uit Aruba – en Wieringa is *in love* met dit eiland. Het Papiaments is hij nog niet machtig. Dat komt wel, denkt hij.

Als het van Channa mag, komt Wieringa zelfs een tijd op Curaçao wonen én schrijven natuurlijk. Hij verklapt dat hij zelfs bezig is met een roman die zich deels op Curaçao afspeelt. "Meer details krijg je nu echt niet." Ook niet over zijn volgende boek dat hij, eenmaal terug in Nederland eind januari, na vakanties in Peru, Costa Rica, Curaçao en Zwitserland met Channa en de twee meisjes, gaat herschrijven. Er klopt nu iets niet, weet hij. Daarom zal hij zich na de vakantie in zijn werkkamer opsluiten en doorgaan tot het bittere einde en tot het wel af is.

Hij woont tegenwoordig – min of meer tegen wil en dank krijg je de indruk – in Nederland nabij Amsterdam. "Nederland is een k..land, maar het is wel mijn k..land."

Wij zitten op deze dag gelukkig op het zeeterras van het Avila, waar hij jaren geleden Boeli van Leeuwen zag zitten. Kort daarop zocht hij hem thuis op en schreef daarover een stuk in het NRC Handelsblad. Dat artikel is uitvergroet, op canvas 'ingelijst' en heeft een permanente plek aan de muur van de koffieshop van het hotel. De plek waar de *artist in residence* Van Leeuwen zo vaak gezeten heeft om een kopje koffie te drinken en de hotelgasten te verrassen of te vermaken. Of om te schrijven. Zover is Wieringa nog niet. "Als je iemand écht bewondert, wil je hem aanraken, een stukje van hem hebben, hem verorberen en hopen dat je iets van dat talent kan stelen. Dat wilde ik met Boeli."

Hij is overigens hard op weg enige Boeli-gewoonten en *mannerisms* over te nemen. Het Avila Hotel waar hij, evenals de Curaçaose schrijver, kind aan huis is en... die hoed natuurlijk, de Boeli-hoed. Het staat hem niet slecht.

Bron: Amigoe, dinsdag 20 januari 2015